

STATEN OCH KAPITALET

ur LE MOUVEMENT COMMUNISTE

GILLES DAUVÉ

Som en slags fortsättning på/komplement till *Vägrandets dynamik* som *riff-raff* gav ut publicerar vi här en äldre text av Gilles Dauvé, författad under pseudonymen Jean Barrot 1972, som tyvärr inte fanns med i antologin. Texten är en del av boken *Le Mouvement Communiste* [le muvmä kcmynist] och är den enda delen som, vad vi vet, finns översatt till engelska.

Denna del diskuterar något mer utförligt teser kring staten, demokratin och den formella och reella underordningen som förekommer i *Vägrandets dynamik*. Mycket intressant och helt rätt i tiden.

f.k. januari 2005

för kommunism 2005

Staten och kapitalet ur Le Mouvement Communiste

av Gilles Dauvé (aka Jean Barrot) *et al*
1972

för kommunism, april 2005

forkommunism@yahoo.se

översättning: PHFK

Ingen egendomsrätt till översättningen,
men ange källan.

för kommunism är ett projekt för spridandet av kommunistiska idéer i syfte att vara en del av diskussionen bland militanta arbetare och andra om en revolutionär strategi.

för kommunism representerar inga andra än sig själva, utan är bara en bland många röster i arbetarklassen. Projektet handlar inte om att skola utan för att ge sitt blygsamma bidrag till undanröjandet av ideologiska hinder i klasskampen. Det viktigaste medlet för detta är dock arbetarnas självständiga *verkliga* kamp.

För arbetarklassens befrielse – upphävandet av sig själv som klass och med det hela mänsklighetens befrielse – behöver vi inget självutnämnt ledarskap i form av (för-) medlande partier eller fackföreningar. För vår befrielse måste vi organisera oss självständigt i kamp och lita till vår egna kollektiva förmåga; organisering och tillit som skapas i och som ett resultat av kamp. Kommunismen är den verkliga rörelse som upphäver sakernas kapitalistiska tillstånd.

Vad som gäller i nuläget är att som *en* del i arbetarklassen kämpa tillsammans med våra kamrater som jämlikar. Allt som stärker självtilliten och självaktiviteten, som stärker arbetarna som klass skall stödjas och uppmuntras. Allt som hämmar det samma, som ökar passiviteten och tilltron till auktoriteter i stat, fack och partier måste i alla lägen motarbetas.

Staten och kapitalet

Genom sin utveckling har kommunismen tvingats att definiera sig både praktiskt och teoretiskt i förhållande till den kapitalistiska staten. Staten är styret över människor som organiseras i klasser. Politik är konsten att organisera människor. Det politiska livet är konfrontationen mellan samhälleliga (klass-) intressen om statens inriktning, det vill säga om definitionen av hur människor ska organiseras (= förhållandet mellan klasserna). Under kapitalismen är demokratin den politiska mötesplatsen för olika klassintressen och samhällsgrupper (den ekonomiska mötesplatsen är marknaden, som även de element som befinner sig utanför det kapitalistiska produktionssättet tvingas att besöka, då allt tenderar att bli en vara).¹ I och med kapitalets utveckling så finns det inte längre någon fundamental samhällelig motsättning mellan klasser och grupper som möts i den politiska sfären: a) bourgeoisien likviderar vad som återstår av den tidigare egendomsägande

¹ Marx, Fondements de la critique de l'économie politique (Ebauche de 1857-1858), En annexe : travaux des années 1850-1859, Trad. Par R. Dangeville, Anthropos, 1967. Vol. II, s. 1-65 suiv. [*Grundrisse*]

klassen genom att inkorporera den;² b) bourgeoisien själv enas genom kapitalets centralisering. Det återstår endast intressekonflikter mellan olika industri- och finansmonopol: men dessa är inte motsatta *klass*intressen och staten försonar dem nästan automatiskt. Den enda klassmotsättningen är mellan kapitalet (förenat och framträder nästan med ett enda ansikte) och proletariatet.³ Naturligtvis är inte förenandet av bourgeoisien något annat än en tendens, vars fullständiga förverkligande är omöjligt på grund av förekomsten av konkurrensen (cf. Del I "Value And Development"). Men det är just kapitalet självt som kämpar emot elementen, *sina* element, dess representanter, den ena efter den andra. Politiken ställer inte upp klasser mot varandra utan olika skikt inom klassen av kapitalets funktionärer.

Under dessa förhållanden är den avgörande rollen för politiken och demokratin att lura proletariatet. Det förekommer alltid politiska kamper, som inte kan reduceras fullt ut till kamp om en persons eller klans makt: i praktiken finns det olika program. Men å ena sidan är detta först och främst en fråga om olika aspekter av ett och samma grundläggande program (detta var inte fallet tidigare, till exempel i Frankrike före 1914, och särskilt i början av den tredje republiken, då vissa politiska fraktioner försökte att hålla tillbaka den ekonomiska utvecklingen). Å andra sidan byter partier program och gör ömsesidigt hela delar av respektive program till sitt. Denna företeelse utvecklades i synnerhet efter krisen 1929 och igen i än större skala efter andravärldskriget. I Frankrike förde både höger- och vänsterregeringar fram sin egen lösning på krisen på 30-talet: Laval genom deflation (fryska löner i offentliga sektorn [*civil service wages*]), sedan Blum genom devalvering och en ökning i köpkraften. Till skillnad från 1945 och framåt då regeringarna i de stora kapitalistiska länderna, oavsett om de är höger eller vänster, alla använder samma uppsättning anti-krisvapen: penningpolitik (en kontroll över valutamängden i cirkulationen), budgetpolitik (kontroll

² "bourgeoisien ... absorberar slutligen i sig alla förefintliga besuttna klasser...", Marx & Engels, Tyska ideologin, *Människans frigörelse*, Daidalos, 1995, s. 174.

³ *Louis Bonapartes 18:e brumaire*, Arbetarkultur, 1971, s. 143? (152?)

av statskrediterna, som fått mycket större betydelse då staten själv är en avgörande ekonomisk agent) och finanspolitik används om vart annat eller samtidigt av alla regeringar. I Europa avslutades dessutom den rörelse av konstituerande av nationalstater 1870: på samma sätt utgjorde förstavärldskriget den tidpunkt då kapitalet, i Europa, krossade alla *externa* hinder för sin utveckling. Från den tidpunkten var saten först och främst ett medel för att omsluta produktivkrafterna och för att bekämpa andra stater: vilket inte hindrar rivaliserande stater från att förenas mot proletariatet. Sålunda är statens agerande politiskt, men först och främst ekonomiskt: kampen mot överproduktionen.⁴ Den nationella gränsen har blivit för snäv: den enda möjliga dimensionen för samhällelig utveckling är världen.

Kapitalet självt uttrycker denna motsättning i praktiken genom att resa sig mot de nationella begränsningar som ofta håller tillbaka värdet förmeringen. Tendensen till krossandet av nationella begränsningar uppnås av kommunismen, men den framträder under kapitalismen och utvecklas av den så länge som den utvecklar produktivkrafterna. Men på samma sätt som den emellertid inte kan kuva värdet så kan den inte själv undertrycka nationalstaten. Endast kommunismen ger oss möjligheten att göra slut på nationell och etnisk kamp, ett perspektiv av artens försoning med sig själv, födseln av en mänsklighet som historiens enda subjekt;⁵ vilket inte utesluter chocker eller skakningar under övergångsperioden. Kommunismen presenterar sig sålunda som krossandet av nationella begränsningar och bekämpar alla tecken på nationalism som varandes kontrarevolutionära.⁶

⁴ Se Engels' brev till Schmidt den 27 oktober 1890, *Brev i urval*, Gidlunds 1972, s. 192-198.

⁵ Återerövrandet av livsvillkoren kan endast vara globalt, universellt, *Tyska ideologin*, s. 180? [Marx & Engels, *The German Ideology*, MECW vol 5, s. 87 (?)].

⁶ *Ibid.*, [MESW, s. 73 (?)]. Samtidigt som kommunismen drev på rörelsen av bildande av nationalstater så förberedde den för nästa steg: "genom att inte erkänna något fädernesland står det internationella målet med en förening av mänskligheten ... mot nationalitetens paroll, då denna formula har en tendens att dela upp människor" (Marx och Engels, utläggning inför generallrådet för

Vår tid utgör sålunda fulländandet av de politiska formernas hela utveckling. I USA, i Frankrike, i England har de klassiska borgerliga revolutionerna skapat ett representativt system från vilket folk (småbourgeoisien, isolerade småbönder och inkomsttagare) utslöts, men som förenade intressena hos fraktioner av bourgeoisien.⁷ Det nyligen skapade kapitalistiska samhället förvissade sig om sitt stabilitet⁸ [*cohesion*] genom denna plats för möten och kompromiss, där en fraktion ibland etablerar sin dominans över de andra. De grupper som utgör bourgeoisien var annorlunda och till och med i konflikt: en del mer progressiva (i betydelsen för kapitalets utveckling), andra mer konservativa (eftersom de var bundna vid det försvinnande feodala samhällets gamla skikt). Det är inte tillräckligt att förkasta demokratin som bourgeoisiens styrelsesätt. För det finns i detta politiska system möjligheten till – och nödvändigheten av – en teoretisk och praktisk självkritik från bourgeoisien själv som på ett progressivt sätt renar sig från sina länkar till det gamla samhället. Dessa länkar var fortfarande starka på 1800-talet i Tyskland, men även i England och Frankrike. Här spelade demokratin en progressiv historisk roll:⁹ den var det politiska medel med vilket kapitalet kom att dominera samhället.¹⁰

A.I.T, 25 juli 1871). Det är därför ingen motsägelse mellan ståndpunkter kring konstituerandet av nationalstaten, då den representerar ett historiskt framsteg och emot principen om att proletariatet inte har något fädernesland (Marx & Engels, *Kommunistiska manifestet* och de kommentarer som görs om detta i kritiken av Gotha-programmet.

⁷ Om bourgeoisien och staten efter franska revolutionen, cf. Marx & Engels, *Die Heilige Familie* [The Holy Family, *MESW* vol 4 pp. 123-4 (?)], och Tyska ideologin, *a.a.*, s. 180f (?) [The German Ideology, *MESW* vol 5, p. 89].

⁸ I denna fråga, se *Die Heilige Familie* [a.a., s. 120-21 (?)].

⁹ Marx & Engels, *La Nouvelle Gazette Rhénane.*, t.1, 1er juin-5 septembre 1848, Tra., introduction et notes par L. Netter, Ed. Sociales, 1963, *passim*.

¹⁰ "Allt som centraliserar bourgeoisien är naturligtvis till arbetarnas fördel". Brev från Marx till Engels, 27 juli 1866. Marx & Engels, *Selected Correspondence*, Foreign Languages Publishing House, Moscow, 1957 s. 221).

Vid slutet av 1800-talet var den tredje republiken tvungen att genomdriva en antiklerikal politik för att definitivt kunna utradera återstoden av den monarkistiska och religiösa reaktionen. Skolorna var ett av de grundläggande vapnen i den kampen: läraren representerade en kraft för (kapitalistiskt) framåtskridande i jämförelse med prästen. Från denna synvinkel stödde arbetarrörelsen kapitalets försök att undanröja dessa hinder. Men det sekulära statsskolesystemet och skiljandet av kyrkan från staten är i sig själva inte instrument för samhälleligt framåtskridande: då denna rörelse avslutats så avslöjade den kapitalistiska skolan alla sina mystifierande och fördunklande (därmed i slutändan reaktionära) funktioner, till exempel genom att sprida den nationalistiska ideologin. Men faktum kvarstår att under en specifik historisk period så uppfyllde den demokratiska staten en del revolutionära funktioner.¹¹ Det var av denna anledning som kommunismen på 1800-talet under vissa faser stödde demokratin, för att den till fullo skulle kunna spela sin destruktivt revolutionära roll.¹²

Under fasen av formell underordning så satte den tryck på staten mot bourgeoisien (lagar för 10 timmars arbetsdag, etc.). Under fasen av reell underordning söker arbetarnas reformism att försäkra sig själva en funktion som redan har avslutats av staten, att integrera sig själva i staten (industilagstiftning, etc.). Dess agerande är kontrarevolutionärt.

Kapitalet utvecklar sålunda en sfär som är annorlunda än staten under

¹¹ Ända sedan 1845 erkände Marx och Engels att "statens oberoende" endast förekommer i de efterblivna länderna: "Det mest fulländade exemplet på en modern stat är Nordamerika", Tyska ideologin, *a.a.*, s. 182.

¹² Bourgeoisiens intresse i denna fråga är ibland motsägelsefull: cf. 18th Brumaire i Marx *Les Luttes de classes en France (1848-1850)*, Ed. Sociales, 1948, s. 200, 236, 254. Dessutom är den kommunistiska ståndpunkten alltid en förberedelse för ett framtida stadiet, och en kamp mot nationen och nationalstaten: "Arbetarklassen *själv* utgör den verkliga aktiva motståndskraften mot det nationella svindleriet" (brev från Marx till Engels den 3 augusti 1870, i Marx, Engels, *La Commune de 1871, Lettres et déclarations pour la plupart inédites*, Trad. et présentation de R. Dangeville, U.G.E., 1970. s. 49).

ancien régime. Det introducerar ett nytt förhållande mellan produktion och regering, mellan ekonomiska agenter och politiska subjekt. Summan av bourgeoisins intressen är något annat än summan av intressena hos de tidigare härskarklasserna. Strikt talat fanns det inte någon *ekonomisk* kamp mellan jordägarna: tvärtom detta står kapitalisterna i motsättning till varandra. Därför var det nödvändigt att skapa ett organ som stod ovanför samhället, en byråkratisk och militär apparat som samtidigt kan förlika deras intressen och få dem att triumfera. Kontrarevolutionen kunde presentera skapandet av en stat med en självständig makt som ett monstruöst fenomen, som gick emot naturen och som angrep balansen i det tidigare hierarkiska systemet.¹³ Naturligtvis vilade deras framsjällning av detta samhälleliga organ som en harmoni som stördes av revolutionen på en ren illusion. Det fanns klasser och klasskamp innan den borgerliga revolutionen. Men den illusionen vann så mycket mer erkännande då politiken och ekonomin tidigare hade tenderat att gå hand i hand. De rika hade nästan naturligt varit de politiska ledarna. Ytbilden av en separat politisk värld var just ett tecken på förändring: sålunda den allt viktigare betydelsen för ministrar i England och Frankrike på 1600- och 1700-talet. Istället för en pyramid av kungar/subjekt, med fasta mellanliggande grupper (ordnar, korporationer), ersattes den av en dualism bestående av en ekonomisk och en politisk sfär.

Staten styr en relativt fridsam balans mellan de konflikter som finns inom kapitalet och kamperna mellan kapitalet och proletariatet. Men den kan tillgripa det mest energiska våld närhelst det blir nödvändigt.¹⁴ Den fas under vilken demokratin var revolutionär erfordrades det våld som användes mot

proletariatet och mot de odisciplinerade fraktionerna av småbourgeoisien (1871) och till och med bourgeoisien själv.¹⁵ Harmonieringen av kapitalets intressen kombinerar sålunda, vad gäller det självt och de andra, vad som i vanligt tal kallas "demokrati" och "diktatur" (inklusive utnyttjandet av systematisk och organiserad terror och massakrer: cf. kampen mot kommunen).

Då kapitalet har gjort den storskaliga industrin generell så har dess totala underordnande av samhället börjat. Kapitalets reella underordnande av arbetet sker med utvecklandet av det relativa mervärdet (cf. föregående sektion).¹⁶ Från denna tidpunkt blir det nödvändigt att vinnlägga sig om arbetarens engagemang i arbetet och att kontrollera hennes arbete och samtidigt tvinga henne till en viss typ av arbete, vars intensitet och produktivitet ständigt måste ökas (utvecklandet av kategorin den semi-skolade arbetaren och löpandebandarbetet, som leds av den "vetenskapliga" organiseringen av arbetet", vilket startade efter förstavärldskriget).

Samtidigt blir det nödvändigt att organisera ekonomin. Det är välkänt att kapitalismen organiserar produktionen rationellt på det enskilda företags nivå,¹⁷ men att de sammantagna företagen, som möts på marknaden, inte bildar en harmonisk helhet: balans skapas först efter strider och förstörelse (under alla former: partier av osålda varor, företag som gör konkurs). Kapitalet tvingas nu att organisera samhället som ett företag eftersom det är nödvändigt att stävja, att återabsorbera motsättningarna mellan de enskilda företagen och mellan kapitalet och proletariatet.

Kapitalet underordnar sig inte längre arbetaren endast i produktionen, i fabriken, utan under hela hennes liv. I detta syfte bekämpar det

¹³ "Bourgeoisien avskaffar den naturliga staten för att resa och skapa en stat som är dess egen" (Marx, Engels, *L'Idéologie allemande*. Présentée et annotée par G. Badia, Ed. Sociales, 1968., s. 381).

¹⁴ I juni 1848, cf. Marx, Engels, *Écrits militaires, Violence et constitution des États européens modernes*, Trad. et présenté par R. Dangeville, L'Herne, 1970, s. 199-219. "De (folket) förväntade sig inte att de krigsmetoder som det experimenterades med i Algeriet skulle användas fullt ut i Paris" (s. 204).

¹⁵ *Le 18 Brumaire*, a.a., s. 180-181.

¹⁶ *Fondements...* [Grundrisse], vol. II, s. 86 om "produktionens 'regementering' [regimentation]" (även s. 89-90).

¹⁷ Cf. Engels' sammanfattning av *Kapitalet* i Engels, Pour comprendre "Le Capital", Suivi de deux études de F. Mehring et R. Luxembourg sur le "Capital", Ed. Gît-le-cœur, s.d., s. 57-58.

arbetarens spontant kommunistiska tendenser. Dess agerande är på samma gång ekonomiskt, ideologiskt och politiskt. Det utvecklar en bedövande masskonsumtion.¹⁸ Det talar lovordande om arbetaren och löneförhållandet och skapar så en arbetets mytiska värld där arbetaren är kung. "Arbetarpartierna" spelar en avgörande roll i denna mystifiering: första maj är en nationell helgdag, arbetarfestivaler och arbetarkultur som mutar arbetarnas traditionella försök att uttrycka sig själva, vilket daterar sig från den tid då en minoritet av de yrkeslärdas arbetarna nådde viss nivå av kulturkonsumtion (och kanske i viss utsträckning kulturellt skapande), som förnekades andra arbetare – helt enkelt till exempel för att de inte kunde läsa. Man talar lovordande om arbetet och man hyllar dess "dignitet" då en annan verksamhet däremot är möjlig och nödvändig för den ekonomiska och sociala utvecklingen. Även arbetarrörelsens organisationer gör anspråk på att fortsätta ansträngningarna till arbetarnas framåtskridande under förra århundradet, försök som är rent kontrarevolutionära idag. Det enda sociala "framåtskridande" som är möjligt är det där alla arbetare (och hela mänskligheten) producerar samhälleliga förhållanden som är anpassade till den samtida samhälleliga utvecklingen. Man kan visa omfattningen av denna arbetets ideologi: i den reformistiska arbetarrörelsen; i den brutalaste kontrarevolutionen (nazismen); i den ryska kontrarevolutionen och generellt i alla "socialistiska" länder som glorifierar proletariatet och den proletära tillvaron.¹⁹ Detta är motsatsen till den kommunistiska ståndpunkten som är krossandet av den proletära tillvaron som förlegat samhälleligt förhållande. Kapitalets mål är att samtidigt dränka proletariatet i konsumtionsideologin och i konsumerandet av ideologi. Detta uppfyller även ett ekonomiskt behov: att bekämpa tendensen till överproduktion.²⁰ Utbytet måste spridas så långt som möjligt: det är varans koloniserande av samhället. Men i sin funktion är

varan endast i kapitalets tjänst: varje krossande av varans herravälde missar krossandet av kapitalets överordning.

På samma gång använder kapitalet väpnad kamp närhelst det är nödvändigt.²¹ Men vid sidan av detta så omgrupperar det proletariatet kring nationalstaten och utvecklar nationalism och alla ideologier av nationalistiskt slag (här igen spelar "arbetarpartierna" en avgörande roll). På samma sätt som kapitalismen organiserar människor, mobiliserar den deras medvetande och försöker att påföra dem en ideologisk form. Därav utvecklandet av former av tragiskt och olyckligt medvetande bland intellektuella.

Men ett av de viktigaste vapnen för kapitalet är den demokratiska illusionen.²² Under större delen av tiden så bevarar kapitalet den parlamentariska fasaden. Naturligtvis har parlamentet alltid varit bourgeoisins instrument.²³ Skillnaden är att tidigare så använde de den till att disciplinera sig själva. Idag uppfyller statsbyråkratin denna roll enklare på grund av att alla fraktioner av bourgeoisien²⁴ (det vill säga den klass som leder kapitalet: vare sig den klassiska bourgeoisien eller statsbourgeoisien) förstår vilket mål som skall uppfyllas: att bemästra och innesluta kapitalets utveckling. Detta betyder inte att inte utveckla det, eftersom kapitalet är dynamiskt per definition, utan att kontrollera dess utveckling, att utnyttja alla ekonomiska och politiska medel för att undvika större ekonomiska kriser och den kommunistiska revolutionen. Parlamentet, som berövats all verklig makt, används idag tämligen effektivt som ett mystifieringsinstrument. Det är intressant att notera att de flesta länder som genomfört sin borgerliga revolution på ett ursprungligt sätt (de "socialistiska" länderna) antingen har bevarat eller skapat alla delarna

²¹ Om våldets roll och kapitalismens faser, cf. Marx, Engels, *Écrits militaires...*, s. 16-17 och 23-24.

²² *Le fil du temps*, no 8, s. 27.

²³ Om "parlamentarisk kretinism", cf. *The 18th Brumaire of Louis Bonaparte* [18:e Brumaire], i Marx *Surveys From Exile*, Penguin. 1973, s. 210-211.

²⁴ "Staten är inget annat än härsarklassernas kollektiva organiserade makt..." (Engels, *The Housing Question.*, Martin Lawrence. n.d., s. 71).

¹⁸ *Fondements...* [Grundrisse], vol I, s. 236-237.

¹⁹ Brev från Marx till Engels den 12 juni 1863, Marx & Engels, *Selected Correspondence*, Lawrence & Wishart, 1934 VII, s. 151-152.

²⁰ *Fondements...* [Grundrisse], s. 368-371.

av ett demokratiskt maskineri under de mest löjeväckande villkor (99% av rösterna på regeringen). I vissa länder må demokratin av historiska orsaker ha försvunnit, även som fasad, genom att lämna plats åt ett ”nytt” politiskt system: så var fallet i Tyskland och Italien under fascismen. Faktum är att det innovativa endast låg i systematiserandet av processer som redan använts av kapitalet under dess ”demokratiska” period.²⁵ Fascismen innebär inget nytt vad gäller ekonomiskt och socialt program, eller i användandet av våld,²⁶ än mindre dess ideologi. Dess enda innovation består i organiserandet av hela uppsättningen av kontrarevolutionära medel, på alla nivåer (ekonomi, politik...).²⁷ Den enda överskådliga lösningen för kapitalet är reducerandet av sina motsättningar genom att skaffa sig arbetarnas stöd, med hjälp av våld (fascism) eller med hjälp av reformism (folkfronten). Men detta fungerar endast under en tid och det resulterar alltid till slut i det samma: i båda fallen är reducerandet av motsättningarna nödvändigtvis ackompanjerat av nationalism och militarism (varav båda florerade under folkfronten) och leder till förberedandet för ett nytt imperialistiskt krig (skillnaden är att Tyskland kunde förbereda sig för det under gynnsamma förhållanden). Efter de fascistiska ländernas fall, 1943 och 1945, presenterade sig demokratin än en gång i de länderna som ett alternativ som tillät framsteg i förhållande till den fascistiska regimen. Faktum är att den själv hade givit upphov till dessa system och aldrig riktigt hade bekämpat dem.²⁸ Den hade gjort sig själv till ett instrument för antiproletärt våld och var den första att upprätta särskilda organ för repression *vid sidan av* polisen och den reguljära armén (Tyskland 1919). Demokratin tjänade efter 1914-1918 till:

- a. att få proletariatet att tro att dess demokratisk-parlamentariska ram tillät en progressiv utveckling mot ett större kollektivt välmående och inhemsk och internationell fred;
- b. att låta kontrarevolutionära krafter organisera sig parallellt med (och i allmänhet ganska tätt intill) sig själv, som sedan likviderade den då den blev oanvändbar.²⁹

Demokratin fullföljde således sin roll perfekt. Först genom att krossa proletariatet (fysiskt och ideologiskt). Och sedan när detta visade sig otillräckligt lyckades kontrarevolutionen, för vilken demokratin endast var ett instrument bland många, att avskaffa den. Efter besegrandet av de fascistiska länderna, huvudsakligen på grund av deras relativa svaghet i jämförelse med de andra imperialistiska länderna, så återuppstod demokratin genom att än en gång delta i krossandet av proletariatet:

- a. under den sista delen av kriget genom att (tillsammans med arbetarpartiernas fullständiga medverkan) organisera nationella anti-tyska koalitioner i Frankrike och Italien;
- b. under uppbyggnaden och den boom som följde på kriget.

Idag har försvarandet av demokratin mot ”reaktionen” endast ett anti-kommunistiskt innehåll.³⁰ Den enda reaktionen idag är kapitalet, vilket det tydligt visar genom att efter 1945 reproducera *alla* de hemskheter som det skulle vilja göra en särskild politisk form ansvarig för, i det att det konstituerar innehållet i kapitalets diktatur under fasen av kapitalets reella underordning av arbetet (militarism, permanent krig, slöseri, massakrer,

²⁵ Se beskrivningen av 10 decemberföreningen [*Société du Dix-Décembre*], 18:e *Brumaire*, a.a, s. 100ff.

²⁶ Vad gäller juni 1848 så talar Marx om det ”utrotningskrig” mot arbetarna som utropats som ”samhällets fiender” (Marx *Les Luttes de classes en France (1848-1850)*, Ed. Sociales, 1948, s. 142-143).

²⁷ *Communisme et fascisme*, Ed. Programme Communiste, 1970 (texter av italienska kommunistpartiet 1921-1924)

²⁸ Om Spanien, se artiklar i *Invariance* nr 7 och 8 och olika artiklar (1936-1938) i *Bilan*, den kommunistiska vänsterns tidskrift.

²⁹ “Le P.C. d’Italie face à l’offensive fasciste (1921-1924)”, *Programme communiste*, nr 45-50.

³⁰ *Thèses de la gauche communiste* (1945), *Invariance*, nr 9, s. 24-30.

elände, organiserad svält, etc.).³¹ Demokratin är inget annat än en del av kontrarevolutionen, en bild som används parallellt med den mest barbariska diktaturen.³² Det är inte ett ideologiskt utan ett praktiskt fenomen: om den har varit så framgångsrik efter 1945 så beror det på att dess ekonomiska och politiska förhållanden motsvarades av välstånd och fred i Europa, medan alla större sociala och politiska konflikter har ägt rum utanför Västeuropa. Om, på samma sätt, dess kontrarevolutionära karaktär nu åter börjar framträda, så är det på grund av att verkliga sociala motsättningar framträder och tvingar den att avslöja sitt repressiva ansikte: kapitalet tvingas att bli allt mer *totalitärt* eftersom det måste inkludera och omsluta komponenterna som *totalitet* i sitt samhälle.³³

1972

Källa: John Gray for communism [<http://www.geocities.com/~johngray/index.html#toc>]

³¹ Se till exempel "Le nouveau statut des entreprises d'Etat en Russie" (1965), *Programme communiste*, nr 35.

³² "... alla reaktionära personer börjar plötsligt att uppträda som om de ständigt varit övertygade demokrater", Engels till Bebel den 11 december 1884, *Brev i urval*, a.a., s. 174.

³³ "Så snart krisen blivit ett faktum kommer vi i alla händelser endast att ha en motståndare: alla de reaktionära krafterna, vilka plötsligt kommer att ha grupperat sig kring den rena demokratins idé...", Engels till Bebel, *ibid.*